

Lexikon vodnářského věku

Buddhismus - tradiční náboženství východu

Buddhismus je tradičním „východním“ náboženstvím, které má na 550 milionů stoupenců. Zakladatelem buddhismu, byl královský princ Gautama Siddhárta, ze starého kmene Sákjů, který sídlil na úpatí Himalájí, v dnešním Nepálu. Jméno Siddhárta znamená „ten, který dosáhl cíle“ a jména Gautama bylo jménem starého pěvce významného rodu. Jeho matka za 7 dní po porodu zemřela a prince vychovávala její mladší sestra. Princ se dostalo to nejlepší vzdělání, jako budoucímu králi. Jednoho dne prožil mladý princ nadsmyslový zážitek, když odpočíval pod džambuovým keřem. Vzpomínka na tento zážitek ho později směřovala k provádění častých meditací. Když mu bylo 29 let, opustil pohodlný život, manželku i syna, který se narodil v den odchodu a stal se potulným žebračným mnichem. Asketický život spolu s jógickým a mystickým výcvikem za pomoci zkušených učitelů ho nakonec dovedlo jedné noci, když odpočíval pod stromem Bódhi v posvátném háji Buddha-gaji v Biháru, k pravdivému náhledu na život – k osvícení. Tak se stal princ Siddhárta Budhou. Sám Budha řekl, že příčinou jeho prozření bylo, že si uvědomil své minulé životy a příčiny všech strastí. To se stalo i základem buddhistické filosofie, protože buddhismus je spíše světový názor a způsob života, než přijetí jakýchsi náboženských dogmat. Své učení sdělil Budha svým příznivcům v několika „rozpravách“, jejichž základem jsou tzv. „ušlechtilé pravdy“. K získání moudrosti, poznání, osvobození a osvícení, tedy pravého způsobu života slouží tzv. ušlechtilá osmidílná cesta, která se skládá z:

- pravého názoru (chápat strast a cestu k jejímu vyhlazení ze života)
- pravého myšlení (oproštění od chtivosti, zlovlů a krutosti)
- pravé řeči (zdržovat se lži, výmyslů, hrubého a sprostého jazyka)
- pravého jednání (nezabýjet, nekrást, nesmilnit)
- pravého života (žít se čestným způsobem práce a výdělků)
- pravého snažení (rozvíjet pozitivní myšlenky a čisté tužby)
- pravé bdělosti (hlídat čistý stav své mysli a svého konání)
- pravého soustředění mysli (odpoutat se od smyslových podnětů, dosáhnout duševní vyrovnanosti a oproštění od neprospěšných věcí)

Buddhistické zásady života může praktikovat každý, kdo má dostatek vůle nastoupit tuto ušlechtilou cestu. Buddhismus není náboženství v tradičním smyslu, ale v podstatě je to způsob života, zajišťující trvalý mír a etickou solidární společnost. Síla buddhismu není tedy v četbě buddhistických knih, ale v každodenním praktikování jeho zásad, které bychom měli získávat ve škole a v rodině. V praxi to znamená, že bychom každodenně měli strávit aspoň deset minut rozjímáním o tom, co jsme udělali a zda to bylo v souladu s buddhistickými zásadami. Pokud zjistíme nedostatky, měli bychom se jich napříště vyvarovat a učinit pro to příslušná předsevzetí.

Buddhismus je v podstatě logickým systémem, směřujícím k tomu, abychom sami na sobě zažili výsledky ušlechtilé cesty – etického způsobu života. Tento způsob života by měl učinit náš život šťastným, měli bychom se radovat z maličkostí a negativní události přijímat jako druh „školení“. K praktickým zásadám buddhistického způsobu života patří :

- naučit se být spokojeni s tím co máme, pokud nemůžeme dosáhnout něco lepšího
- přebytečné finanční prostředky a věci darovat chudým a strádajícím
- uspokojování materiálních a smyslových tužeb nemůže přinášet pocitu štěstí
- naučit se odpouštět a mít stále dobrou vůli ke kompromisům
- snažit se uplatňovat své tvůrčí schopnosti ve prospěch společnosti

© Jan Pavlík